

2015

ΑΡΗΣ ΣΤΟΥΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

ΑΕΝΑΟΝ

98

για το «τίποτα»

ΜΙΚΡΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΗ, ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

για το «τίποτα»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Πολλές φορές λέμε «δεν τρέχει **τίποτα**», ενώ πολλά τεκταίνονται πίσω από την πλάτη μας. Κάποτε ακόμα λέμε πως «έγινε πολύς θόρυβος για το **τίποτα**». **Τίποτα** είναι η άρνηση της ύπαρξης, η στέρηση, η έλλειψη. Δεν είναι άχρηστο να ασχοληθούμε λίγο με το τίποτα και την άρνηση ιδιαίτερα στη σύγχρονη επικαιρότητα, όπου μας στερούν τα πάντα και μας τα ζητούν όλα.

ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ – ΚΛΕΙΔΙΑ

α-

συνηθέστατο πρόθημα αρχαίας ελληνικής με 4 βασικές σημασίες.

1 α στερητικό· εκφράζει έλλειψη ή απουσία, όπως το Λατ. in- ή το Αγγλ. un-, π.χ. σοφός, σώφρων· ἄ-σοφος, άφρονας.

α- στερητ. + ρηματικό επίθ. σε -τος: άγνοια / αμάθεια. Στερητικά επίθετα σε -τος σχηματίζονται στην Ελληνική από ρήματα σε -ώ (-είς) δηλώνοντας αυτόν που στερείται παντελώς γνώσεων σε κάποιον (συνήθως επιστημονικό) τομέα δηλώνοντας δηλ άγνοια ή αμάθεια. Τέτοια επίθετα είναι **αφορολόγητος** «αυτός που δεν γνωρίζει φορολογία», αγλωσσολόγητος «αυτός που δεν γνωρίζει γλωσσολογία», αθεολόγητος, αγεωγράφητος, αγεωμέτητος κ ά. Όμοια σχηματίζονται, χωρίς να προέρχονται από ρήματα σε -ώ. και επίθετα όπως το ανελλήνιστος.

2 α αθροιστικό· εκφράζει ένωση, ομοιότητα· κυρίως με δασεία, όπως στα ά-θρόος, ἄ-πας, αλλά και με ψιλή, στα ἄ-κοιτις, ἄ-λοχος, ά-δελφός, ά-τάλαντος, ά-κόλουθος.

3 α επιτατικό, όπως απαντά στο επίρρ. ἄγαν = πολύ. Η ύπαρξη αυτού του α είναι αμφίβολη· κάποιες λέξεις που αναφέρονται σε αυτό ανήκουν στο α στερητικό, όπως ά-δάκρυτος, ά-θέσφατος, ἄ-ξυλος (βλ. αυτ.)· σε άλλες, όπως στις ἄ-σκιοις, άτενης, ά-σπερχές, ά-σκελές, το α μπορεί να είναι α αθροιστικό.

4 α ευφωνικό, σε λέξεις όπως ά-βληχρός, ά-σπαίρω, ά-σταφίς, ά-στεροπή αντί βληχρός, σπαίρω, σταφίς, στεροπή²⁶⁵.

Κανέννας

Πολλές φορές ακούμε την έξης ανοησία:

«Χάθηκες ρε δικέ μου! Πάρε **κανένα** τηλέφωνο να πάμε **πουθενά** να φάμε **τίποτα**».

Συγχέουμε δηλαδή το **κάποιος** (καν ποίος< και αν ποίος) με το **κανείς** (καν εις) , το **πουθενά** (πόθεν) με το **κάπου** (καν όπου) και το **τίποτα** με το **κάτι**.

ξε-

- προθημα

1. ρημάτων και ουσιαστικών με σημασία στερητική: ξε-βάφω, ξε-βασκαίνω, ξε-σπιτώνω, ξε-κουράζομαι, ξ[ε]-αποστεινω)

επιτατική: ξε-δοντιάζω, ξε-κουφαίνω. ξεζούμισμα , ξε-φρενος αλλά και εξωφρενικός

2. ρημάτων με τη σημ. «περνώ χρονικό διαστημα»: ξε-χειμωνιάζω. ξε-νυχτώ

3. ως πρόθημα που τοποθετείται πριν από ουσιαστικό για να δηλωθεί:

1. ιδιότητα που έπαψε να υπάρχει: παππάς. ξε-παππάς

για το «τίποτα»

4. (κυριως σε διάλογους) αναγκαστική συγκατάθεση. αδιαφορία ή οργή:

—Μα αυτός είναι βλάκας!

—Βλάκας. Ξε-βλάκας, αυτόν επέλεξε ο λαός¹

Μα... !

Δεν έχει μα και ξε-μά.

Άλλες φορές η προσθήκη του είναι ανεξηγήτη πχ. Ξεχωρίζω και χωρίζω , ξεσκαρταρω και σκαρταρω

ξεπεξεύω : κατεβαίνω από άλογο ή από αμάξι: Οι καβαλάρηδες ξεπέζεψαν στην πλατεία του χωριού. || (μτφ., οικ.) (με σημασία αρνητική): Όλοι αυτοί θα ξεπεζέψουν στο σπίτι μας; Θα μείνουν να φάνε και να κοιμηθούν;

Αν εκκληφθαι με την συνηθη σημασια το ξεπεξευω σημαινει παυω να ειμαι πεζος αρα ιππευω. Ενώ σημαινει ακριβώς το αντίθετο.

[μσν. ξεπεξεύω < ξε- πεζεύω κατά το ξεκαβαλικεύω

Αναλογο το αρχαίο ελληνικό εξ του εξοπλίζω οπλίζω ολοσχερώς.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ: Προθεματικό στοιχείο της Μεσον, και Ν. Ελληνική, που προέρχεται από την αρχ. πρόθ **ΕΚ** και **ΕΞ** μεσω παρατατικών και αορίστων τής Αρχ. Ελληνικής με εσφαλμ. μορφολ. χωρισμό (π.χ. έξ-ανοίγω ξανοίγω) ή με απευθείας σίγηση του αρχικού άτονου έ

(π.χ εξ-ανοίγω — ξανοίγω). Εμφανίζεται ως **ΞΕ-** προ συμφώνου (πβ. Ξε-δίδω, ξε-πέφτω) και ως **Ξ** προ φωνήεντος (πβ. ξακουστός, ξ-οδευω).

Καμιά φορά χρησιμοποιείται εμφανώς λανθασμένο πχ. Ξεπεξεύω

Μηδείς

δηλ. μηδὲ εἷς, μηδὲ μία, μηδὲ ἓν)·

I.

1. και μήτε ένας, συγγενές προς το ούδεις όπως το μή προς το ού, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· σπανίως στον πληθ., σε Ξεν.

2. μηδὲ εἷς· όταν γράφεται έτσι δεν αποσιωπάται στην προφορά ποτέ, ούτε στην Αττ., διατηρώντας την πρώτη εμφιατική σημασία, μήτε κανέννας, και συχνά υπήρχε ανάμεσα ένα μόριο, όπως μηδ' ἰν εἷς, ή μία πρόθ. μηδ' ἐξ ἑνός, μηδὲ περὶ ἑνός, κ.λπ., σε Πλάτ.

II. κανείς, ένα τίποτε, καλός για το τίποτε, ὁ μηδείς, σε Σοφ.· πληθ., οὐ γὰρ ἤξιου τοὺς μηδένας, στον ίδ.· ομοίως, μηδέν ή τὸ μηδέν συχνά ως ουσ., μηδενικό, τίποτε, στον ίδ.· μηδέν λέγειν, λέω ὅτι είναι μηδενικής αξίας, σε Ξεν.· τοῦ μηδενός ἄξιος, σε Ηρόδ.· ἐς τὸ μηδέν ἦκειν, σε Ευρ.· λέγεται και για πρόσωπα, τὸ μηδέν, καλός για το τίποτε, μηδαμινός, τὸ μηδέν εἶναι, λέγεται για ευνούχο, σε Ηρόδ.· τὸ μηδέν ὄντας, σε Σοφ. III. το ουδ. μηδέν ως επίρρ., καθόλου, με κανέναν τρόπο, σε Αισχύλ. κ.λπ.

ΦΡΑΣΕΙΣ

Δωματιον μηδεν μηδεν μηδεν 000 (αποχωρητηριον)

Μηδεις αγεωμερτητος εισιτω

Μηδέν αγαν

¹ Συνειρμοί πολιτικής επικαιρότητας είναι αναπόφευκτοι.

για το «τίποτα»

Μηδέν εις το πηλίκον
Μηδένα προ του τέλους μακάριζε
Μηδενι δικάσης πριν αμφοιν μύθον ακούσης
Μηδενός εξαιρούμενου
Ωρα μηδέν

ΠΑΡΑΓΩΓΑ

ΜΗΔΕΝΙΣΜΟΣ

Ο **μηδενισμός** είναι φιλοσοφική κατεύθυνση που πρεσβεύει την ολοκληρωτική άρνηση κάθε θεωρητικής ή πρακτικής αξίας. Ο μηδενισμός απορρίπτει και αποδοκιμάζει το περιβάλλον του, το καταδικάζει απόλυτα, διαμαρτύρεται ή και επαναστατεί εναντίον του. Τον όρο εισήγαγε ο **Ιβάν Τουργκένιεφ** για να χαρακτηρίσει τον Μπαζάρωφ, βασικό ήρωα του μυθιστορηματός του *Πατέρες και υιοί* (1862). Λεγεται και νιχιλισμός από το λατινικό τιποτα nihil.

[ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ](#)

Λεγεται επισης και ως ποινη για σοβαροτατη παραβαση κατά την υποβολη ενός κειμενου. πχ. Η αντιγραφη τιμωρειται με μηδενισμο.

ΜΗΔΕΝΙΣΩ

Βαθμολογω με μηδεν που είναι η χειροτερη, ή κατωτερη βαθμολογια.

ΜΗΔΕΝΙΣΤΗΣ

ο οπαδος του μηδενισμου

ΜΗΔΕΝ

Το μηδέν (ως ουσιαστικό και όχι ως επιθετο) είναι αριθμός, αλλά και αριθμητικό ψηφίο, που χρησιμοποιείται για την παράσταση άλλων αριθμών (όπως π.χ. το 10. Εκπληρώνει έναν κεντρικό ρόλο στα Μαθηματικά ως προσθετική ταυτότητα των ακεραίων, των πραγματικών αριθμών και πολλών άλλων αλγεβρικών δομών. Ως ένα ψηφίο, το μηδέν (0), χρησιμοποιείται ως ένα σύμβολο κράτησης θέσης σε θεσιακά συστήματα.

Αν και το μηδεν είναι αρχαία ελληνική λέξη, το συμβολο μηδεν της αριθμητικης εμφανισθηκε πολύ αργοτερα .

[ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ](#)

ΟΜΟΗΧΑ

Μηδίζω: συμπεριφέρομαι όπως οι Μήδοι ή πηγαίνω με το μέρος των Μήδων, των αρχαίων Περσών, αλλά και προσχωρώ σε εχθρική, αντίπαλη ή διαφορετική παράταξη.

Τελείως άσχετο με το μηδέν

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Άρθουρ Καϊστλερ, ΤΟ ΜΗΔΕΝ ΚΑΙ ΤΟ ΑΠΕΙΡΟ

μηδέ

(**μή, δέ**), αρνητικό μόριο (σχετίζεται προς το *οὐδέ* όπως το *μή* προς στο *οὐ*)· **I. 1.** ως σύνδ., αλλά όχι ή και όχι, μήτε, *μή τι σύ ταῦτα διείρεο μηδέ μέταλλα*, σε Ομήρ. Ιλ· πιο σπάνια, χωρίς να προηγείται αρνητικό μόριο, *τεκνοῦσθαι, μηδ' ἄπαιδα θνήσκειν*, σε Αισχύλ. **2.** διπλ., *μηδέ... μηδέ...*, φέρνοντας σε αντίθεση τις δύο προτάσεις μιας περιόδου, σε Ομήρ. Ιλ· το *μηδέ* επίσης βρίσκεται μετά το *μήτε*, σε Σοφ., Πλάτ. **II.** ως επίρρ., ακολουθ. από μεμονωμένη λέξη ή φράση, ούτε καν, Λατ. ne... quidem, σε Όμηρ. κ.λπ.

για το «τίποτα»

Απαντά σε πολλά σύνθετα ως πρώτο συνθετικό όπως μηδαμόθεν, μηδαμού, μηδαμώς και άλλα.

Πουθενά

ΣΗΜΑΣΙΑ

(με άρνηση) σε κανένα μέρος ή (και μόνον ως ερώτηση) κάπου, σε κάποιο μέρος

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ

[το αρχαίο επίρρημα **πόθεν** με επίδραση του *πού* και κατά τα επιρρήματα σε -α: *κοντά, μακριά*]

οσονούπω

Από την αρχαία ελληνική ὅσον οὐ πω («σύντομα, αμέσως», ὅσον γὰρ οὐπω δῆλος ἦν θάσσω ἄνω, Ευριπίδης, Βάκχαι, 1076) **οσονούπω**: όπου να 'ναι, σύντομα, σε λίγη ώρα, σε λίγο καιρό, σε λίγο, σε λιγάκι.

ου

ΣΗΜΑΣΙΕΣ

- 1 όχι.
- 2 Αρνητικό μόριο (να μην)
- 3 επιφώνημα αποδοκμασίας
- 4 επιφώνημα ολοκληρωτικής αποδοχής
- 5 επιφώνημα για μεγάλη απόσταση

Πριν από ψιλόφωνο φωνήεν **ούκ**, ενώ πριν από δασύφωνο **ούχ**,

Οι αττικοί συγγραφείς το ελεγαν **ουχί.**, οι Ιωνες **ουκί**, και σήμερα **όχι**.

Λειτουργεί πολλές φορές όπως και το πρόθημα α-

Πχ ουτιδανος = αναξιος

ΣΥΝΘΕΤΑ

Ουδολως, ουδαμως, ουδεις, ουδετερος, ουδέποτε, ουτε, ουτιδανός

ΦΡΑΣΕΙΣ

Εστω το ναι ναι και το ου ου

Ουκ εν τω πολλω το ευ

Ου κλεψεις

Ου μην αλλά ...

Ουκ ολιγον

Παιζετε εν ου παικτοῖς

Ουκ αν λαβοις παρα του μη εχοντος

Ου γαρ οίδασι τι ποιούσι

Ουκ οίδα τον άνθρωπον

Η επέτειος του «όχι»

Δεν θέλω «ου». ²

Ουδεις δυναται δυσιν κυριοις δουλεύειν

Ουδεν καινον υπο τον ηλιον

Ουδεν κακόν αμιγές καλού

Ουδέν μονιμότερον του προσωρινού.

² Αφορά το «ου» ως επιφώνημα αποδοκμασίας. Το χρησιμοποίησε ο μετριοπαθής πολιτικός Γεώργιος Ράλλης όταν με «ου» αντιδρούσε το δεξιό ακροατήριο του σε κάθε αναφορά στο όνομα του Ανδρέα Παπανδρέου.

για το «τίποτα»

οὔτις,

ουδ. *οὔτι*, που κλίνεται όπως το *τίς*. **I. 1.** ουδείς, κανείς, Λατ. *nemo, nullus*, το ουδ. τίποτε, Λατ. *nihil*, σε Όμηρ. κ.λπ.· το *οὔδεις* χρησιμ. στην πεζογραφία. **2.** το ουδ. *οὔτι* ως επίρρ., με κανέναν τρόπο, με τίποτε, σε Ομήρ. *Ιλ.*, *Ηρόδ.*, *Αττ.* **II.** ως κύριο όνομα με διαφορετικό τονισμό, **Οὔτις**, *ὄ*, αιτ. *Οὔτιν*, ο Κανένας, ο κύριος Κανείς, το όνομα που ιδιοποιήθηκε ο Οδυσσεύς για να εξαπατήσει τον Κύκλωπα Πολύφημο, σε Ομήρ. *Οδ.*

ΠΑΡΑΓΩΓΟ

οὔτιδᾶνός, -ή, -όν (οὔτις), I. εντελώς ανυπόληπτος, ανάξιος, σε Όμηρ. **II.** αμελής, αδιάφορος, σε *Αισχύλ.*

ΟΜΟΗΧΑ

Επιθημα **-οὔτις** από το **ετος** το πρώτο συνθετικό είναι κάποιο αριθμητικό αυτός που έχει ηλικία *χ* ετών, ο τριακοντετής, σε Πλάτ.· στο συνηρ. τύπο, *οἱ τριακοντοῦτοι*, οι άνδρες που έχουν ηλικία τριάντα ετών, στον ίδ.· *θηλ. τριακοντοῦτις*, σε *Ισοκρ.* **II.** *τριακονταέτης, -ες*, αυτός που έχει διάρκεια τριάντα ετών, που διαρκεί τριάντα χρόνια, σε *Θουκ.*· στο *θηλ. τύπο, σπονδαῖ τριηκοντούτιδες*, σε *Ηρόδ.*· *αἱ τριακοντούτιδες σπονδαί*, σε *Αριστοφ.*

Το **οὔτι** είναι ο λαϊκό μουσικό όργανο, είδος λαούτου. Ετυμολογείται από το αραβικό *ut ἤ ud* (σημαίνει «ξύλο» στα αραβικά) που έφτασε σε εμάς από τα τουρκικά. *Πβλ*

πότε φτώχεια πότε πλούτη

Έμαθα και παίζω οὔτι

Στο καφέ-αμάν

ΕΓΩ ΕΙΜΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΑΚΙ -ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ

Πω

πω, *Ιων. κω*, *εγκλιτ. μόριο*. **I.** μέχρι αυτή τη στιγμή, ακόμη, σχεδόν πάντα με άρνηση (όπως το Λατ. *-dum* στο *non-dum*) με την οποία αποτελεί μια λέξη, *οὔπω, μήπω*. **II.** μετά τον Όμηρο με ερωτήσεις που υπονοούν άρνηση, σε *Σοφ.*, *Θουκ.*

Επομένως

μή-πω ή **μήπω**, **I.** ως επίρρ., όχι ακόμη, Λατ. *non-dum*, σε Ομήρ. *Οδ.*, *Αττ.* **II.** ως σύνδ., ότι όχι ακόμη, μήπως ακόμη, σε Ομήρ. *Οδ.* κ.λπ.

πχ. Λογιστική κατάσταση μήπω ληξάντων γραμματίων. *Δηλ. γραμματίων που δεν έχουν λήξει ακόμα (Λογ)*

Η μητέρα του Θαλή του Μιλήσιου, όταν ήταν νέος, τον προέτρεπε να παντρευτεί. Αυτός της απαντούσε "**οὔπω καιρός**", δηλ. "**δεν είναι ακόμη καιρός**". Όταν γέρασε και η μητέρα του του έλεγε το ίδιο πράγμα, απαντούσε: "**Ουκέτι καιρός**", δηλ. "**Πέρασε πια ο καιρός**". Σοφός ο Θαλής!

πώποτε

Από τα **πω** και **ποτέ**.

Ηδη ποτέ, ποτέ ως τώρα, κυρίως με άρνηση, *οὔπώποτε, μή πώποτε*, σε Όμηρο *ουδεπώποτε* κ.λπ.

για το «τίποτα»

στέρηση

Από το αρχαίο ρήμα Στερεύω. **αποστέρηση**, αφαίρεση, απογύμνωση από κάτι, σε Θουκ.: απόλ., άρνηση ρητορική, στέρηση, σε Αριστοτέλη. Βλ. **στερητικά** προθηματα.

Συνωνυμα: πενια, ελλειψη

Ετυμολογία: από το **στεῖρος**, = *στερρός* II, **στεῖρος**, αυτός που δεν μπορεί να αποκτήσει απογόνους, **άγονος**, στέρφος, Λατ. *sterilis*, σε Ευρ.

Τίποτα

ΣΗΜΑΣΙΑ

τίποτε & τίποτα αντων. αόρ. (άκλ.) : χρησιμοποιείται κυρίως στη θέση ουσιαστικού ουδέτερου γένους στις πτώσεις ονομαστικής και αιτιατικής του ενικού.

1. σε προτάσεις καταφατικές ή ερωτηματικές· || (έκφρ.) *από* (με ουσ.) *άλλο τίποτα*, για να δηλωθεί η ύπαρξη αυτού που εκφράζει το ουσιαστικό σε μεγάλο βαθμό.

2. σε ερωτηματική πρόταση με τη σημασία του μήπως, μήπως τυχόν: *Πήγες τίποτα κι εσύ μαζί τους;*

3. για κτ. σπουδαίο, σημαντικό:

4. για κτ. Ασήμαντο

5. με αρνητική σημασία σε αποφατικές προτάσεις ή όταν αποφατική απάντηση εμπεριέχεται σε μια ερώτηση· ούτε το παραμικρό:

6 σε ευγενική απάντηση:

7. συχνά με αρνητική ή θετική σημασία, ανάλογα με τα συμφραζόμενα και τον τόνο της φωνής:

8. στο επιτατικό σχήμα

9. για αρρώστια ή βλάβη σοβαρή

10. ως ουσ.) το *τίποτε*, κάτι πολύ λίγο, ελάχιστο, μηδέν, ασήμαντο:

11. (ως επίθ.) καθόλου:

ως μονολεκτική αρνητική απάντηση, σε ελλειπτικό λόγο:

ΦΡΑΣΕΙΣ

κάτι: *Υπάρχει τίποτα να φάμε;*

Πες μας τίποτα να γελάσουμε.

Πες μας τίποτα ευχάριστο.

Ρώτησέ τον αν θέλει τίποτα.

Με θέλετε τίποτα άλλο;

Από λεφτά / σπίτια / όρεξη / δουλειά / καβγαδάκια άλλο τίποτα!

έχουμε πάρα πολλά.

(ναι) άλλο τίποτα;

για να σταματήσουμε τις υπερβολικές απαιτήσεις του συνομιλητή μας.

Σου είναι τίποτα και επεμβαίνει στη ζωή σου;

είναι κάποιο οικείο ή συγγενικό πρόσωπο;

Τι είναι ο άνθρωπος, ένα τίποτα .

κρασοφιλοσοφία

Φτάσαμε στο τίποτα, στο μηδέν.

πολύ κακό για το τίποτα,

σε περίπτωση που δημιουργείται κάποια αναταραχή χωρίς να υπάρχει σοβαρός λόγος.

Μήπως ενοχλώ τίποτα;

Βρέχει τίποτα;

για το «τίποτα»

Τους έχετε τίποτα συγγενείς;
Είναι τίποτα αυτός και μιλάει;
έχει κανένα αξίωμα;
Έχεις **τίποτα** παλιά ρούχα να του δώσεις;
Όλη μέρα δεν κάνει **τίποτα** άλλο από το να κλαίει.
Δε θέλει τίποτα άλλο παρά μόνο να τον αγαπούν.
Εκείνο το **τίποτα** τον κράτησε στη ζωή. (με πρόθ.):
Από το **τίποτα** ξεκίνησε και έγινε σπουδαίος.
Με το **τίποτα** βολεύεται.
Με το **τίποτα** παρεξηγείται.
Μάλωσαν για ένα **τίποτα**.
πολύς θόρυβος για το **τίποτα**.³
Χρειάζεται **τίποτα** λεφτά;
Αν βρεις **τίποτα** χόρτα, πάρε και για μας.
Πονάει πολύ και φοβάται μήπως έχει **τίποτα**.
Να προσέχεις στο δρόμο μην πάθεις **τίποτα**,
κανένα κακό.
Μην πεις **τίποτα** στους άλλους.
Δε χρειάζεται απολύτως **τίποτα**.
Δεν έχουν **τίποτα** κοινό μεταξύ τους.
Δε βρήκε **τίποτα** που να του αρέσει.
Τι συμβαίνει; -**τίποτα**.
Τι να σας προσφέρω; - Παρακαλώ, **τίποτα**.
δεν τρέχει **τίποτα**. (έκφρ.)
για **τίποτα** στον κόσμο.
με τίποτα,
με κανέναν τρόπο.
δεν έμεινε **τίποτα** όρθιο.
Ευχαριστώ πολύ για την εξυπηρέτηση. - Παρακαλώ **τίποτα**.
Δεν ξέρω **τίποτα** σχετικό με την υπόθεση.
Τι λέτε; - **Τίποτε** που να σε αφορά.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ

[μσν. *τίποτε*, *τίποτα* με αρνητ. σημ. < ελνστ. *τί ποτε* με ερωτ. σημ. < αρχ. *τί + ποτέ*· τροπή -ε > -α αναλ. προς άλλα επιρρ. σε -α (II1β: λόγ. σημδ. γαλλ. *de rien*)]

³ Θεατρικό έργο του William Shakespeare, «Πολύς θόρυβος για το τίποτα» *Much Ado About Nothing*

για το «τίποτα»

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΑ

Λατινικά

Sine -

Λατινικό στερητικό πρόθημα που σημαίνει Άνευ, χωρίς, sine nomine, snob = βραχυγραφία του sine nobilitas = άνευ ευγενούς καταγωγής και σημερα νομπ> ρήμα νομπάρω κατά το τρόμπα > τρομπάρω, αντιμετωπίζω κάποιον υπεροπτικά.

Συγκοπτεται συχνά σε sin- , πχ. **Sin**-cerus = ειλικρινής χωρίς κερι δηλ. χωρίς επιχρισμα, χωρίς να κρύβεται.

Συγκοπτεται και σε **se-** όπως se-curus < se-cura χωρίς φροντίδα ασφαλής > σεκιούριτι, σεκουριτάς αλλά και για τα **τσεκουράτα**⁴ λόγια δηλ. χωρίς καλλολογική ή ρητορική φροντίδα.

Nemo

ουδείς , κανένας

ο πλοίαρχος Νεμος, ήρωας του Ιουλίου Βερν (20.000 λεύγες υπο την θάλασσαν)

Neminem

Ουδένα.

Πχ. (νομ) qui suo jure utitur Neminem laedit: οποιος ασκει το δικαιωμα του δεν βλαπτει ουδενα.

Nullus

κανείς

Νούλα η ισοπαλη παρτίδα στο σκακι.

Παραγωγα: **annullare** = καταργω, μηδενιζω, διαγραφω

Ιταλικά

Niente

τιποτα dolce far niente = ωραιο να μην κανεις τιποτα!

Zero

μηδεν

Παραγωγα: **annullare** = καταργω, μηδενιζω, διαγραφω, επικυρωνω εισιτηριο

Αγγλικά

Nothing

Τίποτε

Βλ. Much Ado About Nothing

None

ουδείς

annihilate, annulate καταργω, μηδενιζω, διαγραφω

⁴ Όχι από το τσεκούρι. Το τσεκούρι προέρχεται από το secare κόβω απ' όπου και το σέκος και το [σεξ](#).

για το «τίποτα»

Γαλλικά

Rien

Τίποτα

De rien απαντηση στο merci ευχαριστώ.

Zero

μηδέν(η λέξη ζερό υπαρχει ως ὄρος στη ρουλέτα)

Τουρκικά

sifir, hiç, nokta: sıfır noktası, hiçlik,

yok, olmaz οχι

hiçbir τίποτα

boş άδειος, κενός, ελεύθερος

το στερητικό επίθημα στα τούρκικα είναι –siz, –süz αντίστοιχο προς το ελληνικό στερητικό πρόθημα α-.

πχ ügürsüz **γρουσουζης** ügür γούρι, τύχη

το επίθημα -lik δείχνει ενεργεία όπως το πήραμε και εμείς (πχ. νταβατζής> νταβατζιλίκι, νταή> νταηλίκι). Το -lik σε συνδυασμό με το siz δίνει ανάλογες λέξεις πχ. parasizlik που σημαίνει πτώχευση (το μη εχειν χρήματα, παράδες) .¹⁴⁵

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

145

Συγγραφέας: H. C. HONY

Τίτλος: TURKISH - ENGLISH DICTIONARY

Εκδότης:OXFORD

Έτος:1957

265

H.G. Liddell & R. Scott

Επιτομή του Μεγάλου Λεξικού της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας

2081

Συγγραφέας: ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΑΤΟΣ

Τίτλος: ΑΡΧΑΙΕΣ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΕΣ ΚΑΙ ΛΟΓΙΕΣ ΦΡΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Εκδότης:ΤΟ ΒΗΜΑ

Σύνδεσμοι

- [Το μηδέν και η άγνοια](#) Πως προήλθε το μηδέν, φιλοσοφική και ιστορική ανάλυση
- [Το στοιχείο μηδέν](#) Η ανακάλυψη στην Επιστήμη ενός ατομικού στοιχείου μηδέν
- [Η Ιστορία του Μηδενός](#)
- [Η ανακάλυψη του Μηδενός](#)